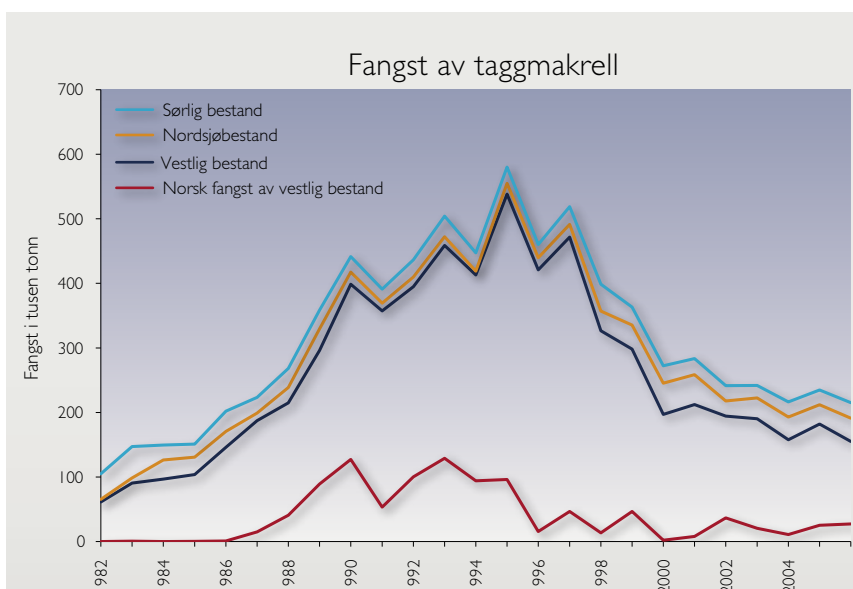


Fiskeri

Internasjonal fangst av vestlig taggmakrell økte sterkt fra 62 000 tonn i 1982 til en topp på 580 000 tonn i 1995 (Figur 3.4.3.1). Økningen i fangst og bestandsstørrelse skyldtes den usedvanlig sterke 1982-årsklassen. Siden 1995 har fangstene avtatt til et lavmål, og i 2006 lå de på 155 000 tonn. Fangstnedgangen skyldes reduksjon i bestanden, men sannsynligvis også i noen grad av reguleringer i EU-området.

Det norske fisket har variert. Fangstene økte fra 1 000 tonn i 1986 til 130 000 tonn i 1993, og har siden variert mellom 2 000 tonn og 47 000 tonn. Tall for 2007 viser en fangst på kun 5 420 tonn. Inntil for få år siden gikk det meste av de norske fangstene til mel og olje, men i de siste årene har hovedmengden blitt eksportert til konsummarkedet i Japan.

Andre store aktører i fisket er Nederland, Irland, Danmark og Spania. Det er stort sett bare Norge som fisker med snurpenot, vanlig redskap ellers er trål.



Figur 3.4.3.1

Utvikling av rapportert norsk fangst av vestlig taggmakrell samt total fangst av den vestlige, sørlige og nordsjøbestanden.

Development of the reported Norwegian catch (red) of western horse mackerel and the total catch of western (blue), southern (turquoise) and North Sea (orange) horse mackerel.

3.4.4 BRISLING I NORDSJØEN/SKAGERRAK

Else Torstensen

else.torstensen@imr.no

► Status og råd

Tilgjengelig informasjon gir ikke grunnlag for å kunne si noe om status for brislingbestanden i Nordsjøen og Skagerrak. En relativ trend indikerer imidlertid at bestanden har vært på gjennomsnittlig nivå de siste ti årene. Resultater fra det internasjonale bunntåltoktet i februar 2007 tyder på en svak 2006-årsklasse. Bestanden er dominert av ung fisk, og mengden ett år gammel brisling målt i februar 2007 er den laveste siden 1996 (Figur 3.4.4.1).

Anbefalingen fra ICES for brislingfiske i Nordsjøen i 2008 er å holde totalfangsten under 195 000 tonn. Avtalte kvoter for det norske fisket i 2008 er 10 063 tonn i Nordsjøen og 3 900 tonn i Skagerrak. Totalkvoten for brisling i Skagerrak er satt til 52 000 tonn.

Fiskeri

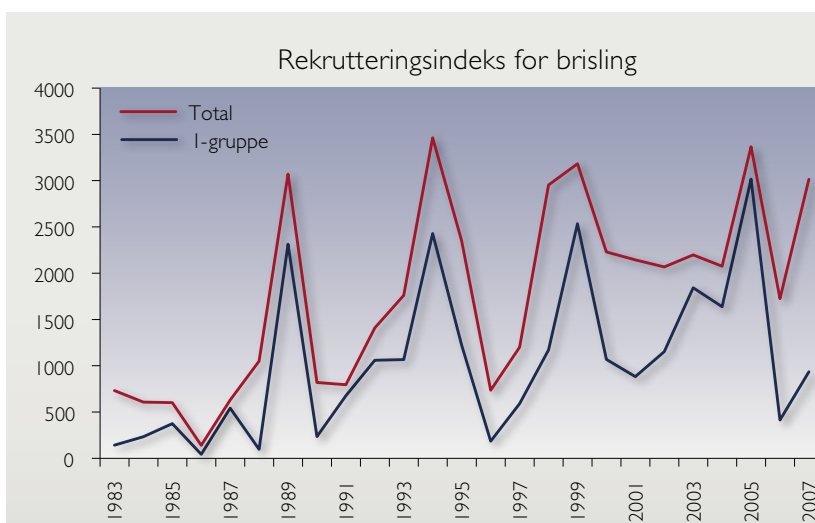
Det meste av brislingen blir tatt i det danske industritrålfisket. Det norske fisket er et direkte fiske med ringnotfartøy. I Skagerrak blir det meste tatt i et direkte brislingfiske i industritrålfisket og delvis i et konsumfiske med kystnotfartøy for hermetikformål. De totale brislingfangstene fra Nordsjøen hadde en topp på 640 000 tonn midt på 1970-tallet (Figur 3.4.4.2), etterfulgt av en nedgang frem til et his-

torisk lavmål i 1986. De siste årene har fangstene vært under 18 000 tonn, hvorav de norske fangstene har utgjort mindre enn 1 000 tonn. Brislingen har i praksis vært regulert ut fra hensynet til bestanden av nordsjøisild mer enn av den aktuelle kvoten for brisling. For å beskytte ungsilda har det de siste årene ikke vært lov til å fiske brisling i første og fjerde kvartal i EU-sonen. Det har vært maksimalkvoter for deltagende fartøy og forbud mot å fiske brisling i norsk økonomisk sone i Nord-

sjøen før kvoten i EU-sonen er fisket opp. Dette vil fortsette i 2008.

Ansjos og sardiner i fangstene

De siste årene er det kommet rapporter om at sørlige arter som ansjos og sardiner har fått en større utbredelse i Nordsjøen. I januar 2007 var norske ringnotfiskere i sørlige Nordsjøen for å fiske brisling. Det ble gode fangster, men hva var det de hadde i nota? Bilder ble sendt til Havforskningsinstituttet, som raskt kunne melde tilbake



Figur 3.4.4.1

Rekrutteringsindeks av brisling i Nordsjøen fra ICES' bunntåltundersøkelser. *Recruitment indices of sprat in the North Sea based on ICES bottom trawl surveys.*



Sild, brisling og ansjos.

Brisling

Sprattus sprattus

Familie: Clupeida

Utbredelse: Fra Svartehavet til Finnmark

Levetid: Sjelden over 4–5 år

Maks størrelse: 19,5 cm og 54 gram

Hovedgyting: Februar–juli

Føde: Plankton

Nøkkeltall:

KVOTE 2008:

Nordsjøen: Norsk kvote 10 063 tonn;

Skagerrak + Kattegat: Total kvote

52 000 tonn, Norsk kvote:

3 900 tonn. Denne tas i Skagerrak.

KVOTE 2007:

Nordsjøen: Norsk kvote 18 812 tonn;

Skagerrak + Kattegat: Total kvote

52 000 tonn, Norsk kvote:

3 900 tonn. Denne tas i Skagerrak

NORSK FANGSTVERDI 2006:

Ca. 14 mill. kroner

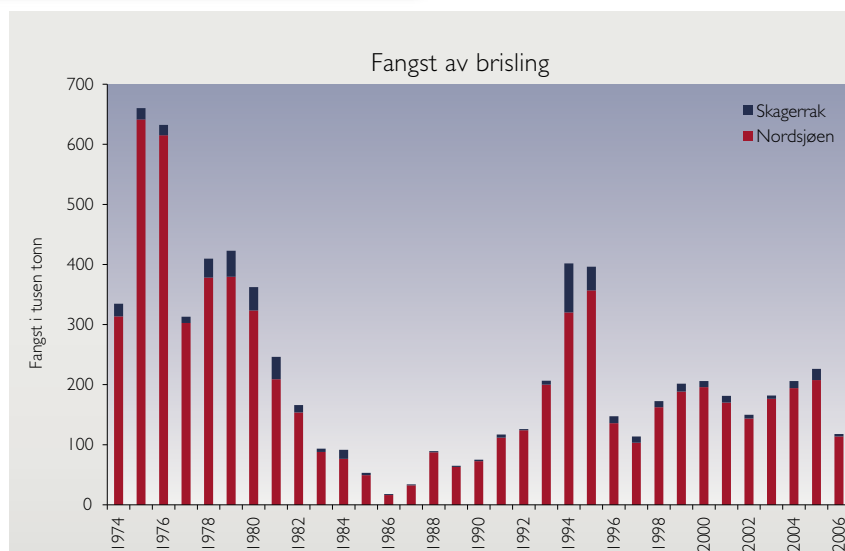


Utbredelsesområde

at det de hadde fått i nota, var ansjos. Prøvetaking av kommersielle brislingfangster fra denne tiden viser at fangstene har bestått av sardiner, ansjos og brisling. Her er det snakk om ekte ansjos og sardin, ikke brisling-ansjos og brisling-sardiner! De tre artene ble også funnet i strandnottrekk høsten 2008 på Skagerrakkysten.

North Sea Sprat

North Sea sprat is mainly taken in an industrial trawl fishery, though the Norwegian catches are mainly taken by purse seiners. Total landings in 1992–2005 have been in the range of 103,000 (1997) to 357,000 tonnes (1995). In 2006, there was a mid-year reduction of the EU quota due to low recruitment of the 2005 year class, and total landings were 114,000 tonnes, compared to 206,000 tonnes in 2005. No advice has been given on sprat quota since the mid-80s. Total catches have been low in Skagerrak in recent years, and the Norwegian catches far below the quota.



Figur 3.4.4.2

Utviklingen av rapporterte fangster av brisling fra Nordsjøen og Skagerrak.

Development of reported catch of sprat from the North Sea (red) and Skagerrak (blue).

Fakta om bestanden

Brisling er en pelagisk stimfisk. Den lever av små dyreplankton og er selv viktig næring for arter som ørret, hvetting og sei. I Nordsjøen er det funnet egg og larver nesten året rundt. Brislingen gyter nær overflaten, og eggene flyter fritt i vannet til de klekkes etter 5–6 dager. Når larvene er 2–4 cm, søker de sammen og begynner å gå i stim. Brislingen har kort livsløp, og bestanden er dominert av ett og to år gammel fisk. Ved god vekst kan årets yngel komme inn i fangstene allerede i fjerde kvartal.

Hovedtyngden av bestanden finnes i sentrale og sørøstlige deler av Nordsjøen. I Skagerrak finnes den stort sett nær land og i fjordene på svenske- og norskekysten. I Østersjøen står det brisling som antas å være en egen bestand. Bestandstilhørigheten av brislingen i norske kyst- og fjordstrøk på Vestlandet er ikke kjent. Den gyter lokalt, men hovedrekrutteringen antas å komme fra gyteområder i Skagerrak/Nordsjøen.